

Vykdomų doktorantūrų vertinimas

MENO DOKTORANTŪROS EKSPERTINIS ĮVERTINIMAS

Vertinamos meno doktorantūros kryptis **Muzika**

Meno doktorantūros teisė suteikta Lietuvos muzikos ir teatro akademija
, suteikimo data **2011**

1. Doktorantūros tikslų dermė su Institucijos (Institucijų) misija ir strategija

Laikomasi Laikomasi iš dalies Nesilaikoma

Vertinama:

- kaip Doktorantūros tikslai dera su Institucijos (Institucijų) strategija ir misija
- kokį poveikį Doktorantūra daro nacionalinei ir tarptautinei kultūros ir meno raidai

Meno doktorantūros studijos dera su LMTA strateginiais tikslais ir misija. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ekspertų vizito į LMTA metu LMTA Meno doktorantūros reglamentas dar buvo neatnaujintas pagal naujuosius Meno doktorantūros Nuostatus, patvirtintus LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-69. (Savianalizė, psl.3).

Savianalizėje paminėti ryškiausi pedagogai, dalyvaujantys šalies kultūriniame gyvenime, pažymima aktyvi tarptautinė koncertinė veikla. Pateikiama informacija apie LMTA meninius tyrimus ir 2013 m. laimėtus Kultūrinės plėtros projektus. Kaip vieną iš tarptautinio bendradarbiavimo aspektų institucija nurodo, kad iki doktorantūros studijų užsienyje mokslus yra baigę 9 meno krypties doktorantai. Tai yra ženklus skaičius, tačiau rekomenduojame rengiant savianalizę kitam vertinimui pažymėti, kokias mokyklas prieš studijavimą yra baigę, kaip vykdyti mokymus, tačiau rekomenduojame rengiant savianalizę kitam vertinimui pažymėti, kokias mokyklas prieš studijavimą yra baigę, kaip vykdyti mokymus. Apie doktorantų įnašą į nacionalinio ir tarptautinio meninio ir kultūrinio gyvenimo erdvę pateikiamos informacijos nepakanka. Ateityje, rengiant savianalizę kitam vertinimui, rekomenduojame Savianalizėje pateikti informaciją ir apie 2011 – 2016 m. doktorantų vykdytus svarbiausius darbus, sietinus su doktorantūros studijomis.

Savianalizėje rašoma: „Aprėpti tarptautinę meninę doktorantų veiklą yra bemaž neįmanoma dėl jos intensyvumo“ (Savianalizė, psl. 21). Tačiau ekspertai rekomenduoja siekti, kad doktorantų metinėse ataskaitose atsispindėtų dalyvavimas tarptautinėje meninėje ir mokslinėje veikloje.

Institucijai tai būtų svarbi informacija vertinant ir tobulinant doktorantūros studijų kokybę.

LMTA Meno doktorantūros reglamente nurodomi visi su doktorantūros studijomis sietini dokumentai.

2. Doktorantūros studijų ir doktorantūros rezultatų kokybė:

Tinkama Tinkama iš dalies Netinkama

Vertinama:

- ar Doktorantūros reglamentas atitinka „Meno doktorantūros nuostatų“ reikalavimus;
- ar tinkama Doktorantūros studijų apimtis, ar pagrįstas ir tinkamas privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų bei paskaitų ir savarankiško darbo santykis, ar studijas stengiamai tobulinti ir kiek sėkmingai tai daroma, ar pasiekta studijų rezultatai;
- ar pagrįstos ir tinkamos meno projekto kūrybinės ir tiriamosios dalių apimtys, ar vykdyti Doktorantūrą pasiekta doktorantų kūrybinių ir tiriamųjų gebėjimų pažangos
- kokie Doktorantūros rezultatai: kokia apgintų meno projektų kokybė, kokie Doktorantūrą baigusios menininkų profesiniai pasiekimai, kaip intensyviai Doktorantūrą baigusieji menininkai dalyvauja akademinėje ir meninėje veikloje.

Savianalizėje aiškiai nurodomos doktorantūros studijų bei privalomų dalykų apimtys. Dėstomi dalykai aiškiai skirstomi į aštuonis semestrus. Semestrais paskirstytos grupinės ir individualios paskaitos, seminarai, kreditai ir kt. Studijų programoje didžiulis dėmesys skiriamas specialybei ir meno tyrimams. Grupinės individualios paskaitos išdėstomos tolygiai. Seminarai vyksta pirmaisiais ir antraisiais studijų metais ir, atsižvelgiant į dėstomų dalykų specifiką, skiriamas atitinkamas valandų skaičius (Savianalizė, lentelė nr. 8, psl.13-14). Meno doktorantūros studijų programa atitinka Meno doktorantūros nuostatų bei LMTA Meno doktorantūros reglamento reikalavimus.

Pasirenkamų dalykų skaičius, atsižvelgiant į poreikius, buvo koreguojamas atsisakant kelių perteklinių, nepasiteisinusių dalykų (užsienio kalbos ir kūrybinių alternatyvų). Atlikėjiško meno baruose spręsti apie paskaitų ir atlikėjiško darbo santykį sudėtinga, nes tai didele dalimi priklauso nuo paties doktoranto sugebėjimų, talento ir jo asmeninių savybių. Ekspertų nuomone, doktorantams savarankiškam darbui laiko turėtų užtekti.

Doktorantūros studijų metu meno projekto kūrybinės ir tiriamosios dalių apimtys paskirstomos tolygiai, kiekvieną semestrą skiriant po 38 individualias paskaitas. Tokios darbo apimtys pakankamos siekiant įvairiapusės pažangos.

Savianalizėje studijų procesą galėtų atspindėti ne vien baigiamųjų darbų (egzaminų) rezultatai, bet ir metiniai pasiekimų rezultatai bei informacija apie tai, kaip studijų eigoje buvo prisilaikoma doktoranto sudaryto studijų darbo plano.

Kaip doktorantų pažangą galima traktuoti jų darbo planuose numatytas vieną-dvi tarptautines stažuotes /mainų programų išvykas į užsienio aukštąsias mokyklas. Savianalizėje paminėtos tik keturių doktorantų išvykos nenurodant nei išvykų laiko, nei trukmės. (Savianalizė, psl. 26). Ekspertai rekomenduoja rengiant kitą savianalizę išsamiau panagrinėti vykusius doktorantų išvykų užsienyje statistiką, nes tai yra naudingas ne tik Doktorantūros studijų, bet ir institucijos kokybės ir pažangos rodiklis.

Publikacijos, sietinos su mokslo darbų temomis, yra svarbus rodiklis liudijantis apie studijų eigoje pasiektus rezultatus.

Savianalizėje, remiantis LMTA reglamento nuostatomis, nurodoma: „Meno doktorantūros paskirtis – rengti menininkus tyrėjus, (...) [kurie] dalyvautų publicistinėje meno sklaidoje“ (Savianalizė, psl. 5). Atlikėjams tai itin reikšmingas ir jų patirtį bei įgytas žinias galintis atskleisti darbų baras, todėl rekomenduojame ateityje giliau paanalizuoti dalyvaujančius publicistinėje veikloje ir jų tiriamąsias veiklas.

Doktorantų pažangą ir ginamų meno projektų kokybę bei įvertinimą lemia baigiamųjų darbų egzaminų komisijų sprendimai. Visi doktorantai sėkmingai baigė studijas. Baigiamųjų egzaminų Komisijų narių sudėtis ir kvalifikaciniai reikalavimai bei LMTA sudaryti doktorantūros komitetai ir Meno doktorantūros gynimų tvarka pilnai atliepia Meno doktorantūros nuostatų reikalavimus.

3. Doktorantūros vadybos efektyvumas

Tinkamas Tinkamas iš dalies Netinkamas

Vertinama:

- ar tinkamai organizuojamas priėmimas į Doktorantūrą (įvertinamos priėmimo sąlygos ir kriterijai, konkursų organizavimas ir doktorantų atrankos procedūros
- ar tinkamai organizuojamos Doktorantūros studijos ir meno projekto rengimas: ar efektyvi Doktorantūros komiteto veikla, ar tinkamai paskirstyta atsakomybė tarp Doktorantūros institucijų ir jų struktūrų, ar tinkama vidinė Doktorantūros studijų kokybės stebėseną, ar siekiama Doktorantūros proceso tarptautiškumo;
- ar tinkamai vertinami doktoranto pasiekimai, (ar tinkamos atestacijų, atsiskaitymų ir egzaminų formos, meno projekto gynimo procedūros);
- ar vykdydama Doktorantūrą Institucija bendradarbiauja su kitomis aukštosiomis mokyklomis, ar doktorantai dalyvauja tarptautinėse doktorantūros lygmenis mainų programose, ar vyksta į tarptautinius renginius, ar Institucija palaiko ryšius su buvusiais (disertacijas apgynusiais) doktorantais, kokia jų nuomonė apie Doktorantūros kokybę.

Priėmimas į Doktorantūros studijas vyksta atviro konkurso būdu, apie kurį skelbiama LMTA tinklapyje. Rektoriaus įsakymu kiekvienais metais tvirtinama Priėmimo komisijos sudėtis. Savianalizėje labai aiškiai nurodyti doktorantūros procesuose dalyvaujantys padaliniai ir jų funkcijos, pateikiama šiuos duomenis atspindinti schema (Savianalizė, psl.3). Nurodomi stojantiesiems keliami kvalifikaciniai reikalavimai. 2012 – 2014 m. LMTA skelbiant konkursus, buvo laimėta ir gautos papildomos vietos meno doktorantūros studijoms. Auga stojančiųjų konkurencija (Savianalizė, 4.2. punktas). Tai liudija LMTA meno doktorantūros studijų poreikį bei prestižą.

Doktorantūros studijų programa aiški. Savianalizėje labai aiškiai nurodyti doktorantūros procese dalyvaujantys LMTA padaliniai ir jiems priskirtos funkcijos. Pateikiama tai iliustruojanti schema. Puikiai parengta studijų, meninės-kūrybinės praktikos programa bei meninių tyrimų programa.

Doktorantų kūrybinės kompetencijos vertinamos viešuose pasirodymuose, koncertuose, kūrybos pristatymuose. Tiriamosios veiklos rezultatai vertinami įskaitose ir egzaminuose. Taip pat nurodoma grupinių paskaitų ir seminarų apimtys bei galimybė gauti su meno ir studijomis sietinas konsultacijas. Didelis dėmesys skiriamas meno projekto gynimo procedūroms, kurių komisijų nariai turi neabejotiną kompetenciją ir atliepia kvalifikacinius reikalavimus.

Visumoje atestacijų, atsiskaitymų ir egzaminų formos yra tinkamos. Jos leidžia savalaikiai įvertinti doktorantų pasiekimus. Ypatingas dėmesys skiriamas ir su didele atsakomybe vykdomos meno projektų gynimo procedūros.

LMTA įvairiose srityse bendradarbiauja su Lietuvos ir užsienio aukštosiomis mokyklomis. Iš kitų institucijų kviešti pedagogai vadovauja meno doktorantūros ir mokslo projektams. Doktorantūros komisijų ir baigiamųjų meno ir mokslo projektų nariais kviečiami žymūs savo srities pedagogai ir mokslininkai iš užsienio institucijų.

2013 ir 2014 m. atlikta doktorantų apklausa parodė, jog jie studijų kokybę vertina labai gerai. Penkiabalėje sistemoje vidutinis vertinimo vidurkis buvo labai aukštas ir siekė 4,5 balo.

2016 m. atlikta absolventų apklausa. Alumnai nurodė aukštai vertinantys studijų kokybę, dėstytojų profesionalumą. Tobulintinai buvo nurodyti procedūriniai dalykai. 2017 m. atlikta darbdavių apklausa, kurių vadovaujamos institucijose dirba alumnai. Darbdaviai pakankamai gerai atsiliepia apie buvusių LMTA doktorantų pasirėngimą profesinei veiklai.

Kokius ryšius institucija palaiko su buvusiais doktorantais atsakyti sunku, nes meno doktorantūros studijas tik labai neseniai baigė pirmieji alumnai.

2016 m. atliktoje apklausoje buvo domimasi tik apie tai, kaip vertinamos doktorantūros studijos, jų kokybė, baigusiųjų galimybė įsidarbinti.

4. Žmogiškųjų išteklių pakankamumas

Tinkama Tinkama iš dalies Netinkama

Vertinama:

- ar pakankama Doktorantūros komiteto kompetencija bei tinkama Doktorantūros komiteto sudėtis:
  - ar Doktorantūros komitete yra ne mažiau kaip 3 tarptautiniu lygiu pripažinti menininkai ir 2 pripažinti menininkai ir (ar) meno daktarai ir 4 mokslininkai;
  - ar pakankama Doktorantūros komiteto narių pastarųjų šešerių (ketverių) metų meninė ir mokslinė veikla ir kvalifikacijos tobulinimas;
- ar pakankama kitų Doktorantūros procese dalyvaujančių Institucijos narių kompetencija:
  - ar ne mažiau kaip dviejų trečdalių kitų Doktorantūros proceso dalyvių menininkų kvalifikacija atitinka pripažintiems tarptautinio lygio menininkams keliamus reikalavimus;
  - ar pakankama kitų Doktorantūros proceso dalyvių (tarp jų ir meno projektų vadovų) pastarųjų šešerių (ketverių) metų meninė ir mokslinė veikla, kvalifikacijos tobulinimas.

LMTA labai atsakingai vertina žmogiškuosius išteklius. Doktorantūros komitetų sudėtis atitinka visus Meno doktorantūros nuostatuose keliamus reikalavimus sietinus su narių profesine kompetencija bei kvalifikaciniais reikalavimais. Komisijos narių sudėtį tvirtina LMTA Senatas. Baigiamųjų meno ir tiriamojo darbo projektų komisijų sudėtis taip pat atitinka Nuostatų reikalavimus.

Doktorantūros komiteto sudėtis pilnai atliepia Meno doktorantūros nuostatų 26 punkto reikalavimus. Doktorantūros komiteto nariai ne tik atitinka nurodytiems kvalifikaciniais reikalavimams, bet dažnas jų šiuos reikalavimus ženkliai pranoksta.

Doktorantūros komiteto narių mokslinė ir meninė veikla per nurodyta laikotarpį pakankama, o jų kvalifikacijos tobulinimas vyksta įvairiomis formomis: dalyvavimas lokalinėse ir tarptautinėse konkursų žiuri komisijose, dalyvavimas seminaruose ir tarptautinėse programose, prizinių vietų laimėjimai įvairaus pobūdžio konkursuose, stažuotės užsienio institucijose, mainų programose, kūrybinėse stovyklose ir t.t.

Dviejų trečdalių doktorantūros proceso dalyvių menininkų kvalifikacija atitinka pripažintiems tarptautinio lygio menininkams keliamus reikalavimus. Didelė dalis menininkų šiuos reikalavimus viršija, ir tai pagirtinas požymis doktorantūros proceso dalyviams ir institucijai.

Dalis doktorantūros proceso dalyvių, t.y. LMTA dėstytojai (tyrėjai), dirbantys humanitarinių mokslų srityse ir užimantys profesoriaus pareigas, atitinka kvalifikacinių pareigybių apraše keliamus reikalavimus vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigoms užimti, kitų proceso dalyvių pastarųjų 6 metų mokslinė ir meninė veikla yra pakankama. Atsižvelgiant į esamas procesų dalyvių pajėgas ir kompetencijas, manytume, kad doktorantūros proceso dalyvių bei meno projektų vadovų meninė ir mokslinė veikla galėtų būti dar aktyvesnė ir rekomenduotume skirti didesnę dėmesį vadovų meninės ir mokslinės veiklos skatinimui. Taip pat ateityje pateikiant meno doktorantūros

proceso dalyvių mokslo darbų sąrašus juos rekomenduotume sudaryti vadovaujantis mokslo publikacijoms taikomoms bibliografinių aprašų taisyklėmis. LMTA atliepia Lietuvos mokslo tarybos nutarimo dėl valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų minimalių kvalifikacinių pareigybinių reikalavimų apraše nurodytus reikalavimus bei LMTA dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybinius reikalavimus.

5. Materialiųjų išteklių (įskaitant infrastruktūrą) pakankamumas

Pakankamas Pakankamas iš dalies Nepakankamas

Vertinama:

- ar Institucijos (Institucijų) infrastruktūra tinkama Doktorantūros studijoms vykdyti ir meno projektams rengti;
- ar Doktorantūrai prieinami reikalingi mokslo ir meno šaltiniai bei informacinės technologijos.

Meno projektų kūrybinėms dalims rengti sąlygos pakankamos ir jos metai iš metų, gaunant lėšų, gerėja. Ieškoma būdų, kaip sklandžiai užtikrinti kompozitorių meno projektų realizavimą (bendradarbiavimas ir derinimas su orkestrais, atlikėjais ir kt.). Taip pat meno projektų įgyvendinimui pasitarnauja partnerių parama - atveria daugelis Vilniuje esančių reprezentacinių erdvių, kur rengiami koncertai, perklausos ir pan. Tiriamojo mokslinio darbo sąlygos pakankamos.

Doktorantai turi sąlygas naudotis kai kuriomis informacinėmis technologijomis. Atidarytas Muzikos inovacijų studijų centras, atnaujintas Garso vaizdo ir internetinių technologijų centras ir kt.

6. Doktorantūros rezultatyvumas

Tinkamas Tinkamas iš dalies Netinkamas

Vertinama:

- koks priimtų į Doktorantūrą ir ją baigusių doktorantų santykis, kiek doktorantų per pastaruosius šešerius (ketverius) metus išbraukta (nurodyti išbraukimo priežastis);
- ar taikomos doktorantų skatinimo formos, ar jos yra veiksmingos, ar taikomų skatinimo formų pakanka.

Visi doktorantai sėkmingai baigė studijas, išskyrus vieną atvejį: 2013 metais pradėtos studijos (akordeono specialybė) buvo nutrauktos. Doktorantūros studijas yra baigę 18 asmenų. Šiuo metu jas tęsia 25 studentai, tačiau pastarasis skaičius gali būti netikslus, nes šiais, 2017 metais, studijas baigia (baigė) 2 doktorantai.

Doktorantams suteikiama galimybė konkuruoti ir gauti LR Kultūros ministerijos jaunojo menininko individualias ir edukacines stipendijas. Jie taip pat gali dalyvauti LMT skelbiamuose konkursuose stipendijoms už akademinis pasiekimus gauti, taip pat paramą akademinėms išvykoms. Doktorantams gali būti skiriami grantai iš Europos socialinio fondo agentūros. Kaip paskatą galima būtų vertinti mokslinių darbų konkursinius projektų laimėjimus, kvietimus pasirodyti prestižinėse meno erdvėse ir t.t.

Siūlymas:

- Doktorantūros kokybę ir efektyvumą vertinti gerai
- Doktorantūros kokybę ir efektyvumą vertinti patenkinamai
- Doktorantūros kokybę ir efektyvumą vertinti nepatenkinamai

Rekomendacijos doktorantūrai gerinti

Ekspertai rekomenduoja kaupti duomenis apie doktorantų mokslinės veiklos rezultatus, jų skelbtus mokslo straipsnius bei recenzijas, kūrybinę veiklą, dalyvavimą konkursuose, gautus apdovanojimus.

Siūlytina palaikyti glaudesnį ryšį su alumnais, domėtis jų pasiekimais akademinėje ir meninėje veikloje, atliekant jų apklausas praplėsti klausimų amplitudę.

Daryti išsamesnes doktorantūros studijų programų lyginamąsias analizes su kitų giminiškų institucijų programomis.

Skatintina publicistinė veikla bei mokslo tiriamųjų darbų viešinimas.

Sudaryti sąlygas geriausių darbų publikavimui.

Sudaryti sąlygas pasirenkamųjų dalykų paskaitas lankyti kitose institucijose.

Skatinti ir sudaryti sąlygas doktorantus aktyviau dalyvauti LMTA ir tarptautinėse programose.

Doktorantūros trūkumai, kurie turi būti pašalinti